

Van: Natuurpunt <noreply.natuurpunt@modulas.be>

Aan: veerle.solia@amsab.be

Datum: 04/08/2010 04:46 PM

Onderwerp: Paddenstoelen.flits

april 2010

Paddenstoelen.flits

- [Paddenstoel van de maand: Vroege franjehoed](#)
- [Brandplekkenproject loopt verder](#)
- [Rapport met 48 prioritaire soorten paddenstoelen voor de provincie Antwerpen](#)
- [Overal \(waar het nat is\) rode kelkzwammen te vinden](#)
- [Uitkijken naar kleine bruine kelkjes](#)
- [Bijzondere vondsten](#)
- [Complete index Pilze der Schweiz 1-6](#)

Paddenstoel van de maand: Vroege franjehoed

In het geslacht van de franjehoeden zitten plaatjeszwammen met donkere sporen, doorgaans witte stelen en a dan niet met elum behangen hoedjes. Het aantal franjehoeden is groot en vele soorten zijn klein en onopvallend. Voor het merendeel van de franjehoeden is microscopie zelfs noodzakelijk om de soorten op naam te brengen. Maar in het voorjaar kan je zeker zijn dat je waarschijnlijk de **Vroege franjehoed** (*Psathyrella spadiceogrisea*, foto links) aantreft. Deze vrij grote franjehoed (2-7 cm hoeddiameter) is zowel op strooisel van loof- en naaldbomen, in grazige bermen als op rottend hout te vinden. De kegelvormige hoed is in jonge en natte toestand okerbruin, maar kan uitbleken door ouderdom of droogte. De rand is in jonge toestand met wattige draden (velum) behangen, maar wordt later kaal. De plaatjes zijn in jonge toestand crèmekleurig, maar worden later grijsbruin tot donkerbruin en zijn vaak met wit bewimperd. De steel is zoals bij de meeste franjehoeden glimmend wit, bij oude exemplaren geler wordend. Deze vroege verschijning kan ook nog in de herfst zeer talrijk verschijnen. Dan wordt het opletten om hem van de andere franjehoeden te onderscheiden. Vooral de algemene **Bleke franjehoed** (*Psathyrella candolleana*, foto rechts) kan voor verwarring zorgen. Maar die is toch nog iets bleker en heeft meer velumresten aan de hoedrand hangen.

Brandplekkenproject loopt verder

Op de mycologendag werd het relaas gebracht van 1 jaar brandplekken kijken. In alle provincies werd hard gezocht en er werden interessante vondsten gedaan. Dit eerste jaar leverde een nieuwe soort voor België, die ook in Nederland nog niet werd gezien (en vandaar geen Nederlandse naam heeft): **Peziza phlebospora** (foto links boven). In het volgende nummer van "**Sporen**" (het tijdschrift van de KVMV) verschijnt een artikel over deze vondst in Diest. In Limburg werden de meeste brandplekken bekeken en werd een nieuwe soort voor Vlaanderen gevonden: het **Eéndagsmoschijfje** (*Octospora bridei*, foto rechts). Het is belangrijk om je nu al naar de brandplekken te reppen, want sommige soorten zie je enkel in het voorjaar, zoals het **Krulmoschijfje** (*Lamprospora carbonicola*, foto links onder). De meeste soorten zie je zowel in het voorjaar als in het najaar, wanneer het nat is, massaal verschijnen. Ascomyceten op brandplekken kan je op naam brengen met behulp van volgende **sleutel**. Wens je hulp bij het opvolgen van een brandplek, neem dan contact op met **Roosmarijn**

Rapport met 48 prioritaire soorten paddenstoelen voor de provincie Antwerpen

Gebiedsgericht beleid is niet altijd voldoende om de achteruitgang van zeldzame of bedreigde soorten te keren. Dit geldt zeker voor soorten waarvan het leefgebied geheel of gedeeltelijk buiten de natuurgebieden ligt. Denk bijvoorbeeld maar aan oude kasteeldomeinen en dreven met paddenstoelen, de natuur rond waterlopen.... Het is onmogelijk om voor al die soorten specifieke maatregelen uit te werken.

Daarom werd een selectie gemaakt van 48 typische paddenstoelen voor de provincie Antwerpen. Dat wil zeggen dat meer dan 33% van de waarnemingen van deze (vrij tot zeer zeldzame) soorten in de provincie Antwerpen gebeurden. Op de website van de provincie vind je onder **soortenbeleid** het rapport van de prioritaire soorten (planten, vogels, spinnen, amfibieën, libellen,). De prioritaire paddenstoelen met historische en recente verspreidingsgegevens, bedreigingen en beheeradvies vind je **hier**.

Overal (waar het nat is) rode kelkzwammen te vinden

Toen de **Rode kelkzwam** zich in 2006 begon uit te breiden in Vlaanderen werd een samenvattend artikel over de uitbreiding van deze soort geschreven. "Nieuwe vindplaatsen van rode kelkzwammen in Vlaanderen" staat nog steeds onder nieuwtjes op **onze website**, maar de verspreidingskaartjes zijn ondertussen redelijk gedateerd. In 2010 werden bijna overal waar het nat is rode kelkzwammen gezien. Als je de kaart van **Rode kelkzwam** op waarnemingen.be bekijkt zie je niet direct een grote uitbreiding, met slechts 23 locaties voor Vlaanderen. Maar het gaat hier om goedgekeurde vondsten, die microscopisch werden nagezien. In Limburg werd nog steeds geen Rode kelkzwam waargenomen, enkel **Krulhaarkelkzwam**. En dan resten er nog 10 vindplaatsen waarvan de waarneming **niet werd nagekeken**. Het is dus belangrijk om een stukje van het materiaal in te zamelen, te drogen en aan de dichtsbijzijnde mycoloog te bezorgen om zekerheid te krijgen over je vondst van de Rode kelkzwam. Wie weet is het wel de eerste **Slijmspoorkelkzwam** (*Sarcoscypha jurana*, bij Linde) voor Vlaanderen.

Uitkijken naar kleine bruine kelkjes

In het voorjaar wordt het uitkijken naar kleine bruine ascomyceten. Op dode stengels van Pitrus en biezenknoppen vind je in deze periode het **Russenknolkelkje** (*Myriosclerotinia curreyana*, foto links). Deze soort is wellicht vrij algemeen maar er zijn slechts enkele waarnemingen uit Vlaanderen bekend omdat niemand hier aandacht voor heeft. Je hoeft nochtans je neus maar eens in een pol pitrus te steken. Bij zeggensoorten kan je dan weer het al even zeldzame **Klein zeggenknolkelkje** (*M. sulcata*) vinden. Nog zo een verwaarloosd kelkje is het **Gewoon knolkelkje** (*Sclerotinia sclerotiorum*) dat bij Speenkruid wordt gevonden.

Bijzondere vondsten in het voorjaar

Op een recente natuurontwikkeling in West-Vlaanderen het **Blauwgroen trechtertje** (*Omphalina chlorocyanea*, foto rechts) ontdekt. Dit kleine zwammetje dat in symbiose leeft met korstmossen en algen, wordt sinds kort af en toe gevonden op geplagde terreinen tussen pioniersvegetatie. Opmerkelijk is dat het bij voorkeur in het late najaar en vroege voorjaar verschijnt. Nog een soort om naar uit te kijken deze periode is de **Zilverige satijnzwam** (*Entoloma saundersii*), die in relatie met lep leeft. Carl Van Den Broeck ging gericht op zoek naar deze zeldzaamheid en had meteen prijs in de Oostvoorduin. De giftige en zeldzame **Voorjaarskluiwzwam** (*Gyromitra esculenta*) werd hier en daar alesignaleerd, deze is in naaldbossen te vinden. Tenslotte werd (voor de tweede maal) in Limburg recent weer **Litschauerella clematidis** gevonden, een korstzwam die vaak in het voorjaar op Bosrank groeit.

Complete index Pilze der Schweiz 1-6

De zesdelige aan te raden reeks van "**Pilze der Schweiz**", "**Champignon de Suisse**" of "**Fungi of Switzerland**" is in drie talen in de Natuur.winkel te verkrijgen. In deel 6 werd de complete index opgenomen. Maar dan moet je al deel 6 in je bezit hebben of telkens uit de kast nemen om een soort op te zoeken. Veel gemakkelijker is het als die index op je bureau ligt, zodat je in één keer het juiste boek uit de kast kan nemen. De auteur, Fred Kränzlin, biedt dit **pdf van de index** aan voor vrij

gebruik.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan **hier**.

Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar
roosmarijn.steeman@natuurpunt.be.